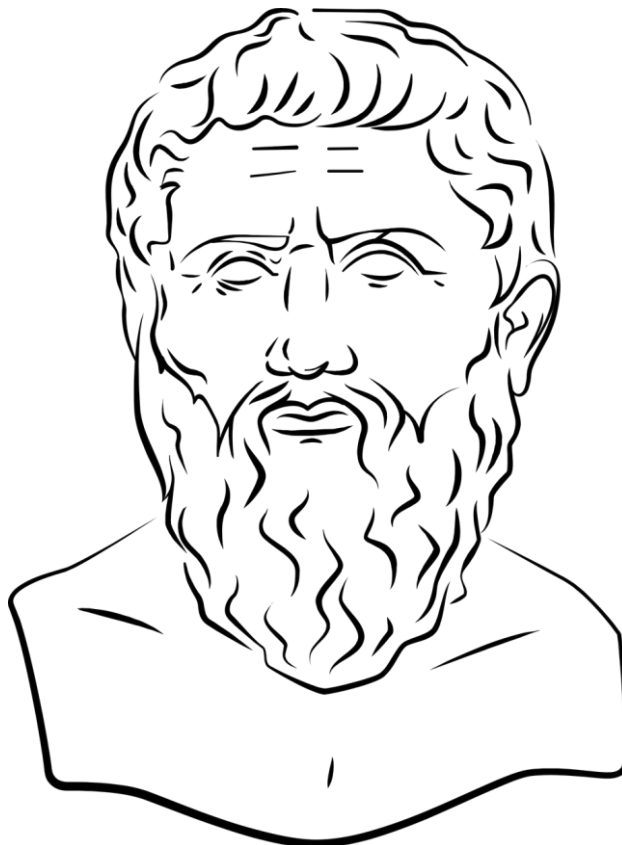

ፕላቶ (428-348 ቅድሚያ ክርስቶስ)

ፕላቶ ሓደ ፈላስፋ እዩ ኔሩ። ኣብ ከተማ ኣቴንስ ንሓደ ኣርስቶትል ዝሾሙ ፈላስፋ ምስተላለዩ፡ ኣርስቶትል ናቱ ተምሃራይ ኮይኑ። ፕላቶ፡ ወድ ሰብ እንታይ እዩ ዝብል ሕቶ ኣብ ሓንጎሉ ይመላለሶ ስለዝነበረ ነዚ ሕቶ ዝኸውን መልሲ ክረክብ ይጽዕር ኔሩ። ሓደ ወድ ሰብ ብክልተ ነገራት ዝቆመ እዩ ኢሉ ይኣምን ኔሩ። እዚ ክልተ ነገር ድማ ስጋን መንፈስን እዩ። ስጋን መንፈስን ኣብ ክልተ ዝተፈላለዩ ዓለም ከምዝነብር እውን ይሓስብ ኔሩ። እቲ ስጋዊ ኣካል ኣብዚ ንድህስሶ ዓለም፣ ማለት ንርእዮን ንሰምዖን ዓለም እዩ ዝነብር። ምስ ሞትና ድማ ስጋዊ ኣካልና ይጠፍእ። መንፈስ ድማ ኣብቲ ክንሓስቦ እምበር ክንርእዮ ወይ ክንድህስሶ ዘንኽእል ዘልኣለማዊ ዝኾነ ቦታ እዩ ቦትኡ ኢሉ ይኣምን ኔሩ። ነዚ ዓለም እዚ «ናይ ሓሳብ ዓለም» ኢሉ ጸዊዑዎ። ፕላቶ፡ ስብእናና ሓደ ክፋል ናይ መንፈስና ከምዝኾነን ምስሞትና መንፈስና ኣብቲ ናይ ሓሳብ ዓለም ምንባር ከምዝቅጽል ይኣምን ኔሩ።

Illustrasjon: Pixabay

እቲ ፍልስፍና ዝብል ቃል ካብቲ ፊሎስ ሶፊያ ዝብል ክልተ ናይ ግሪኽ ቃላት ዝመጽ እዩ። ፊሎስ ማለት ፍቕሪ ወይ ዓርኪ ማለት እዩ። ሶፊያ ማለት ኸኣ ጥበብ ማለት እዩ። ስለዚ ፍልስፍና ማለት ፍቕሪ ጥበብ ማለት እዩ። ሓደ ፈላስፋ ንጥበብ ከም ዓርኩ ንሩ ይርእዮ።

ፕላቶ፡ መንፈስ ልክዕ ከም ሓደ ብክልተ ኣፍራስ ዝምራሕ መራሕ ሰረገላ ከምዝኾነ ገሊጹ። እቲ ነቶም ኣፍራስ ዝገልብ መራሕ ሰረገላ ተምሳል ናይ ርድኢትና እዩ። እቲ መራሕ ሰረገላ ድማ ነቶም ኣፍራስ ኣብ ተመሳሳሊ ኣንፈት ከምዝገልቡ ክገብር ከምዘለዎ ክዝክር ይግባእ። እቲ ሓደ ፈረስ ጸሊም እዩ። እዚ ጸሊም ፈረስ እዚ ተምሳል ናይቲ ንብህጎ ነገር ኩሉ እዩ። እዚ ድማ ካብ ብዙሕ ሃብትን ስልጣንን ጀሚርኩ ክሳብ ንኣሽቱ ምቁራት ነገራት ዘጠቓልል እዩ። እቲ ጸሊም ፈረስ ንበይኑ ነቲ እቲ ሰረገላ ክኸደሉ ዘለዎ ኣንፈት ክዉስን ቅኑዕ ኣይኮነን። እቲ ካልኣይ ፈረስ ጸዕዳ እዩ። እዚ ድማ ናይቲ ክንገብር ንደልዮ ነገር ተምሳል እዩ። እዚ እውን ነቲ ሰረገላ ዝኸደሉ ኣንፈት በይኑ ክዉስን ኣይግባእን። እቲ መራሕ ሰረገላ። ንክልቲኦም ኣፍራስ፣ ማለት ንብህጎ ነገርን ክንገብር ንደልዮ ነገርን ብልጓም ሓዘ ክመርሖም ኣለዎ። ፕላቶ፡ ሓደ ብሚዛናውነት፣ ቆራጽነትን ጥበብን ዝነብር ሰብ፡ ጥዑይ ሰብ እዩ ኢሉ ይኣምን ኔሩ።

ኣብቲ ፕላቶ ዝነብረሉ እዋን ሰባት፡ ኣብ ሞንጎ መንፈስ ነጻ ዝኾነ ሰብን ባርያን፣ ሰብኣይን ሰበይትን ፍልልይ ከምዘሎ ይኣምኑ ኔሮም። መንፈስ ሰብኣይ ካብ መንፈስ ሰበይቲ ንኣዕሊ ዝማዕበለ እዩ ኢሎም ይሓስቡን፣ መንፈስ ባሮት ድማ ካብ መንፈስ ናጻ ዝኾኑ ሰባት ዝተሓተ ምዕባለ ከምዘለዎ ይሓስቡን ኔሮም። ፕላቶ ግን ኣብ ሞንጎ መንፈስ ሰባት ናይምዕባለ ፍልልይ ከምዘየሎን፣ ኩሉ ሰብ ብማዕረ ዝኾነ ኣገባብ ክትሓዝ ከምዝግባእን ይኣምን ኔሩ።

Kilde: Inn i livet 7

«ቤት ትምህርቲ ኣቴንስ» ተባሂሉ ዝጽዎዕ ብራፋኢል ሳንቲ ዝተቀብኦ ቅብኡ። ነቲ ብፕላቶ ዝተዳለወ ቤት ትምህርቲ ከምዚ ንሩ ይገልጹ። ኣብ ማእኸል ፕላቶን ኣሪስቶትልን ይርኣዩ።

ኣብ ታሕቲ ተጻሒፎም ንዘለዉ ቃላት ኣብቲ ሰሌዳ ጽሓፎም። ደሓር ብኖርወጂኛ ተርጉሞም።

ባርያ : ክንገብሮ ንደልዮ ነገር : ርድኢት : ስጋዊ ኣካል : ናይ ሓሳብ ዓለም
 : መንፈስ : ስልጣን : ጥበብ : ሚዛናዊ : መራሕ ሰረገላ : ዘልኣለማዊ
 : ወድሰብ::

ትግርኛ	NORSK
ባርያ	
ክንገብሮ ንደልዮ ነገር	
ርድኢት	
ስጋዊ ኣካል	
ናይ ሓሳብ ዓለም	
መንፈስ	
ስልጣን	
ጥበብ	
ሚዛናዊ	
መራሕ ሰረገላ	
ዘልኣለማዊ	
ወድሰብ:	